

Conclusion. During our research, we were also interested in professionally oriented applications for learning English for special purposes, in particular legal English. Unfortunately, we have to admit that developers pay very little attention to the creation of such applications, and there are no free applications at all. Nevertheless, we got acquainted with the International Legal English application, the subscription to which is quite affordable. The application is intended for students who are preparing for the international legal English exam ILEC (International Legal English Certificate Exam), during which the skills of lawyers using English in the professional field are tested. The appendix includes about 400 of the most common legal terms necessary both for exam preparation and for solving daily professional problems. All vocabulary is divided into groups by areas of law, for example, “Legal Terms”, “Contract”, “Company Law”, “Employment Law”, “Competition Law”, “Real Property”, “Environmental Law”, “Intellectual Property”. The application has two modes of operation: “Search” - a monolingual dictionary in which terms are presented in the form of flash cards with an audio version, definition, context of use. “Learn” - terms are grouped by areas of law or presented in an arbitrary sequence, also accompanied by examples and definitions. The main method of working with vocabulary is memorization, training exercises; no tests. The application is valuable for its professional orientation and the indisputable reliability of the source - Cambridge University, therefore, of course, it can be used for independent work of students.

The review allows us to conclude that a significant number of mobile applications and programs for learning a foreign language have been developed to date, aimed at the formation and development of lexical skills in the English language. A fairly wide range and variety of existing mobile learning resources allow you to choose applications in accordance with the individual needs, interests and level of the student's language training. From our point of view, the practical application of mobile applications has great potential, since it increases the motivation and cognitive activity of students, interest in the subject, helps to individualize learning, and removes the psychological barrier when using a foreign language as a means of communication. In addition, the use of interactive technologies contributes to the development of foreign language competencies and the intensification of independent work of students.

References:

- 1 Куклев В. А. Становление системы мобильного обучения в открытом дистанционном образовании. — Автореферат диссер. на соискание уч. степени докт. пед. наук. — Ульяновск, 2010. — 46 с. [Kuklev V. A. Stanovlenie sistemy mobilnogo obucheniya v otkrytom distansionnom obrazovanii. — Avtoreferat diser. na soiskanie uch. stepeni dokt. ped. nauk. — Ūlänovsk, 2010. — 46 s.]
- 2 Naismith L., Lonsdale P., Vavoula G., Sharples Literature review in mobile technologies and learning. — Futurelab. — 2004. — 44 p.
- 3 Godwin-Jones R. Mobile apps for language learning. — *Language learning & Technology*. — June 2011, Vol.15, № 2. — pp.2–11.
- 4 Min Pun. The use of multimedia technology in English language Teaching: a global perspective // *Crossing the Border: International Journal of Interdisciplinary Studies*. — 2013. — Vol. 1. — № 1.
- 5 Nergiz Kern. Technology-integrated English for Specific Purposes lessons: real-life language, tasks, and tools for professionals // *Innovations in learning technologies for English language teaching*. — 2013.
- 6 Титова С. В. Дидактические проблемы интеграции мобильных приложений в учебный процесс // *Вестник ТГУ*. — 2016. — № 7–8 (159–160). — С. 7–14. [Titova S. V. Didakticheskie problemy integrasii mobilnyh prilozheni v uchebnyi proses // *Vestnik TGU*. — 2016. — № 7–8 (159–160). — S. 7–14.]

МРНТИ 16.31.02

Райымбекова Ә.А.,¹ Ешимов М.П.,² Нұртілеуова С.Р.³

^{1,2,3} әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Алматы, Қазақстан

ҚАЗАҚСТАНДА ОРЫС ТІЛІН ШЕТ ТІЛІ РЕТІНДЕ ОҚЫТУДА ОҚЫТУДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТҮРЛЕРІН ҚОЛДАНУ

Аңдатпа

Бұл мақалада орыс тілін шет тілі ретінде оқытудың инновациялық түрлері, өзге тілді оқыту тәжірибесінде жаңа технологияларды қолдану әдістері, жаңа мультимедиялық білім беру жүйесінің

артықшылықтары мен кемшіліктері қарастырылады. Шет тілін оқыту – бұл, ең алдымен, оқушылардың коммуникативтік қызметі болғандықтан, оқытушы әрбір студенттің жаңа лексикалық формалар мен құрылымдарды меңгеру барысында қызметін жандандыруы, олардың шығармашылық белсенділігі үшін тірі жағдайлар жасауы қажет. Бүгінгі күні оқушылардың шет тіліне, сондай-ақ мәдениетке, оқытылатын тілдің тарихы мен рухани мұрасына деген қызығушылығын арттыратын және назарын белсендіретін оқытушы жұмысының көптеген стандартты емес нысандары бар. Бұл мақалада шетел аудиториясында мәтіндерді, лексиканы оқу және практикалық тапсырмаларды орындау кезінде жұмыстың инновациялық әдістерінің бірнеше түрі келтіріледі.

Түйін сөздер: халықаралық қатынастар, оқытудың инновациялық формалары мен әдістері, қоғамдық және кәсіби стандарттар, мультимедиялық технологиялар

Raimbekova A.,¹ Eshimov M.,² Nurtilieva S.³

*^{1,2,3} Al-Farabi Kazakh National University
Kazakhstan, Almaty*

USE OF INNOVATIVE FORMS OF TRAINING IN TEACHING RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE IN KAZAKHSTAN

Abstract

The article considers innovative forms of studying and teaching Russian as a foreign language, methods of using new technologies in the practice of teaching non-native language, advantages and disadvantages of new multimedia educational systems. Since teaching a foreign language is, first of all, a communicative activity of students, the teacher needs to intensify the activity of each student in the process of mastering new lexical forms and structures, create living situations for their creative activity. To date, there are many non-standard forms of teacher work that increase the attention and interest of students in both foreign language and culture, history and spiritual heritage of the language studied. This article presents several types of innovative working methods when studying texts, vocabulary and performing practical tasks in a foreign audience.

Keywords: innovative forms and methods of teaching, international standards of training, multimedia technologies, Russian as foreign

Райымбекова А.А.,¹ Ешимов М.П.,² Нуртилеуова С.Р.³

*^{1,2,3} Казахский национальный университет имени аль-Фараби
Алматы, Казахстан*

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ФОРМ ОБУЧЕНИЯ В ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО В КАЗАХСТАНЕ

Аннотация

В статье рассматриваются инновационные формы обучения в преподавании русского языка как иностранного, методы использования новых технологий в практике обучения неродного языка, преимущества и недостатки новых мультимедийных образовательных систем. Так как обучение иностранному языку – это, прежде всего, коммуникативная деятельность учащихся, преподавателю необходимо активизировать деятельность каждого студента в процессе освоения новых лексических форм и конструкций, создать живые ситуации для их творческой активности. На сегодняшний день существует множество нестандартных форм работы преподавателя, активизирующих внимание и повышающих интерес учащихся как к иностранному языку, так и культуре, истории и духовному наследию изучаемого языка. В данной статье приводятся несколько видов инновационных методов работы при изучении текстов, лексики и выполнении практических задач в иностранной аудитории.

Ключевые слова: инновационные формы и методы преподавания, международные стандарты обучения, мультимедийные технологии, русский как иностранный

Кіріспе. Ғылым, техника және мәдениет салаларындағы неғұрлым дамып келе жатқан халықаралық қатынастар жағдайында шет тілін іс жүзінде меңгеру кез келген бейіндегі жоғары білікті маманның маңызды сипаттамаларының бірі болып табылады. Осының салдарынан Қазақстанның жоғары оқу орындары жүйесінде, әлемдегі көптеген елдер сияқты елеулі өзгерістер орын алуда.

Елдердің жоғары оқу орындарының алдында қазіргі заманғы проблемаларды білікті шеше алатын жоғары кәсіби деңгейдегі мамандарды қалыптастыру қажеттілігі туындайды. Осыған байланысты Қазақстанның мемлекеттік саясатының негізгі міндеттері оқытудың инновациялық нысандары мен әдістері, оқуға формальды тәсілден бас тарту, практикалық мақсаттар мен міндеттерді іске асыруда жаңа заманауи технологияларды пайдалану болып табылады.

Ғаламдық интернет желісі құрылғаннан кейін адамзат дамудың жаңа дәуіріне – ақпараттық кезеңге аяқ басты. Бұл өзгерістер білім беру үдерісіне де белгілі бір түзету енгізді. Интернеттің жаһандық мүмкіндіктері оқытудың жаңа перспективаларын ашады және Қазақстанның білім беру кеңістігінде анағұрлым берік позицияларды алып келеді.

Бірақ заманауи жаңа білім беру стандарттарының қажеттілігі туындайтыны шындық. Мемлекеттік органдармен бірлесіп бірнеше деңгейлер мен бағыттардағы мамандарды даярлауға негізделген қоғамдық және кәсіби стандарттар әзірленіп, енгізіледі. Практикалық, жалпы білім беру және тәрбие мақсаттарының біртұтастығы арқасында шет тілдерін оқытудағы әдістер қайта қаралып, жаңартылып отырады.

Жоғары білікті мамандарды даярлау міндеті студенттік орындардан бастап болашақ мамандардың өз мамандығы бойынша өз бетінше білім алу және үнемі жетілдіру қажеттілігін қалыптастыру болып табылады. Ең алдымен, шет тілін меңгерген маманның тұлғасын қалыптастыру ең негізгі мақсат болып табылады [1, 256].

Орыс тілі ұлтаралық қарым-қатынас тілі бола отырып, Қазақстанның экономикалық, құқықтық және білім беру кеңістігінде берік орын алады, сондықтан оны оқытудың тиімділігін арттыратын технологияларды пайдалану ерекше маңызға ие болады.

Біздің міндетіміз шетелдіктерді орыс тіліне оқыту тактикасының бастапқы компонентінің нақты сипаттамасы болып табылады, ол оқыту процесінің барлық компоненттерін алдын ала анықтайды: мазмұны – оқу материалдары – бақылау.

Біздің жұмысымыз ұсынымдық сипатқа ие болғандықтан, онда ересек шетелдіктердің базалық коммуникативтік құзыреттілігі тіркелген, тіл үйренушілердің Қазақстанда болатын уақытында болжанатын күнделікті кәсіби емес коммуникативтік қажеттіліктері қарастырылды.

Әдістеме. Оқытудың жоғары оқу орнына дейінгі кезеңінің ерекше қыры шетел тілін оқытудың қарқындылығы болып табылады, бұл қысқа мерзімде оқу қызметін жүзеге асыру мүмкіндігін қамтамасыз ететін көлемде тілді меңгеру қажеттігінен туындайды. Тіл үйренушілердің орыс тіліндегі коммуникативтік құзыреттілігі және олардың жаңа білім беру ортасына бейімделуі үшін оқытудың инновациялық әдістерін, атап айтқанда, қазіргі заманғы мультимедиялық құралдарды тарта отырып жүзеге асырылатын аудиториядан тыс өзіндік жұмыс жүйесінің мүмкіндіктерін барынша ұтымды және тиімді пайдалану қажет. Оқу процесіне мұндай сабақ жүйесін енгізу шетелдік азаматтарды жоғары оқу орнына дейінгі кезеңде оқытуға бейімдеудің тиімді құралдарының бірі болып табылады.

Бірақ әрбір әдістеме ретінде, әсіресе жаңа, заманауи мультимедиялық білім беру жүйесі өзінің артықшылықтары мен кемшіліктеріне ие. Мысалы, білім алушылар мен оқушылардың арасындағы тікелей байланыстың болмауы, біздің ойымызша, оқу материалын қабылдауды және іске асыруды қиындатады, сондай-ақ орыс тілін шет тілі ретінде оқытудың виртуалды электрондық ортасы қабылданатын суреттің ойдан шығару кезеңін когнитивті процестен алып тастайды. Мүмкін, бұл сөйлеу материалдары мен ауызша емес ақпаратты қабылдау процесін тездетеді, бірақ білім алушыларда осы когнитивтік қызметті сипаттау қажеттілігі туындамайды. Барлық айтылғандардан қашықтан оқыту мен нақты оқытудың тікелей оппозициясы жоқ.

Коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастырудың оқыту үлгісі қашықтықтан оқыту кезінде, сондай-ақ компьютерлік технологияларды пайдалана отырып, сыныпта дәстүрлі жұмыс кезінде кез келген жағдайға байланысты жұмыс істеу кезінде қолданылуы мүмкін, сондықтан жаңа ұрпақтың оқу құралдарын құруда аса қажеттілік сезіледі.

Соңғы жылдары орыс тілін шет тілі ретінде оқыту әдістемесінде зерттеулер белсенді жүргізілуде, шетел тілдерін оқытуға компьютерлік технологияларды енгізу саласында эксперименттер жүргізілуде [2, 376]. Заманауи компьютерлік бағдарламалар оқушылардың жеке

қажеттіліктері мен мүдделерін, тілді игерудің/меңгерудің әртүрлі стратегияларын ескеруі, оқу материалын көрсету тәсілдерін саралау, жаттығудың жеке түрлерін қамтамасыз етуі, оқушыларды шет тілді сөйлеу қызметіне тарту үшін ынталандырудың кең ауқымын жасауы, оқытылатын тілмен байланыс жасау уақытын арттыруы мүмкін екені белгілі.

Интерактивтілік, дербестік, индивидуализация және осының салдарынан студентке бағытталған оқыту тәсілі, сабақта компьютерлік оқу материалдарын қолдану сипатына жаңа талаптарды қалыптастырады. Бүгінгі күні орыс тілін шет тілі ретінде оқытатын оқытушыларға көмек ретінде әртүрлі компьютерлік бағдарламалық құралдар (электрондық сөздіктер, оқу бағдарламалары), Елтану және интернеттің оқу материалдары, Әдістемелік, психологиялық және лингвистикалық әдебиет деректері пайда болады.

Бірақ компьютердің мүмкіндіктері сөздік қорын оңай кеңейтуге мүмкіндік беретін электрондық сөздіктер мен бағдарламалармен ғана шектелмейді. Компьютердің мультимедиялық мүмкіндіктері, орыс тілін шет тілі ретінде оқыту әдістемесінде күрделі анимацияны пайдалану оқушылардың көрнекі жадысын қолданудың жаңа мүмкіндіктерін беретін, өзге тілді қабылдау процесін жеңілдетуге мүмкіндік береді.

Студентті оқыту үдерісіне тарту үшін оқытушы осы әдістерді орыс тілін шет тілі ретінде оқытуында да қолдана алады. Мультимедиялық құралдардың көмегімен шынайылықты имитациялау диалогтік режимде орын алатыны өте маңызды. “Шындықтың әсері” коммуникация, ойдан шығарылған кейіпкерлердің қарым-қатынасы арқылы құрылады. Және осы әлемде “өзі” болу үшін “тірі” қарым-қатынас арқылы сенің айналаңдағы оқиғаларға ден қою қажет. Осылайша, студенттердің, дәл осы жағдайда ойынға қатысушылардың, автоматты түрде тіл үйренуге деген қызығушылығы пен мотивациясы артады.

Сондай-ақ, студенттің өзі осы шындықты “құрушы” болып табылатыны маңызды және одан кейінгі іс-әрекеттердің бағыттары мен сөйлесудің тақырыптары тікелей сол адамға байланысты. Пайдаланушы бағдарламамен үнемі өзара әрекеттесу мүмкіндігіне ие. Кез келген уақытта қажетті ақпаратты сұратуға, оны өзіне ыңғайлы әртүрлі түрде ұсынуға, сондай-ақ пайдаланушының іс-қимылының дұрыстығы бағдарламасынан баға алуға болады.

Әртүрлі ым-ишара және мимиканың көмегімен диалогке қатысушылардың бастан кешетін әртүрлі эмоцияларын “көрсетуге” болады. Тілдесуді шексіз жалғастыруға болады, оны кез келген жерде тоқтатып, келесі жолы жалғастыруға болады. Осылайша, интерактивті қарым-қатынас мүмкіндіктері шексіз. Мультимедияның диалогтік жүйелерінің дамуы оқулықтардың, энциклопедиялардың, атластардың, журналдардың, “жанданған” суреттері мен дыбысы бар көркем әдебиеттің пайда болуына әкелді [3, 26].

Компьютердің ашуланшақ педагогтан айырмашылығы – оқушының қателіктерін ұзақ уақыт бойы және шыдамдылық танытып түзете алады. Шет тілін үйренуде екпінді түзету, ауызша сөйлеу қателіктерін жою немесе грамматикалық кемшіліктерді жою туралы сөз болып отыр. Қазіргі уақыттағы мультимедиялық технологиялар - бұл оқу үрдісіндегі жаңа ақпараттық технологиялардың қарқынды дамып келе жатқан бағыттарының бірі.

Оқу материалын іріктеу және оны таныстыру реттілігін анықтау кезінде оқытушыға топтың дайындық деңгейін ескеру қажет. Анимация және компьютерлік графика белгілі бір бейненің мәнін ұсыну құралы болып табылады әрі нақты әрекетті жасау үшін қажетті визуалды бағдарларды қамтиды. Олар коммуникативтік үдерістегі қателердің алдын алуға, белгілі бір грамматикалық құбылысты тез меңгеруге ықпал етеді және бұл үдерісті оқушылардың өз тарапынан басқарылатын және бақыланатын етеді.

Әртүрлі, атап айтқанда, бақылауға, мағынаны ұғынуға, зерделенетін құбылысты тануға, жаттығуға, сөйлеуге итермелейтін бейнероликтер жасауға болады. Әртүрлі оқулықтарда ұсынылған мәтіндерді оқылған грамматикалық материалды бекіту мақсатында, сондай-ақ тыңдау, оқу және сөйлеуді дамыту үшін кейін жасайтын роликтер үшін сценарий ретінде пайдалануға болады.

Теориялық материалды қарау оқушыға мәтіндік және графикалық экрандар, мультипликациялық қосымшалар, бейнеклиптер, демонстрациялық-иллюстрациялық бағдарламалар түрінде ақпарат беттерін көрсету болып табылады [4, 26]. Студенттер ақпарат беттерін алға немесе артқа парақтауға, теорияны басынан немесе соңынан көруге, мазмұны бойынша қажетті бөлімді табуға мүмкіндігі бар.

Компьютерлік графика мүмкіндіктерін және күрделі анимация элементтерін пайдалана отырып, біз орыс тіліндегі ең күрделі тақырыптардың бірі – қозғалыс етістіктерін меңгеру процесіне жаңаша жақындауға мүмкіндік беретін шағын бейнеқатар жасадық.

Нәтижелер. Етістіктердің түрлік айырмашылықтарының күрделілігі, етістік префикстердің көп саны, тіркесу мәселелері, грамматикалық конструкциялардың вариативтілігі – осының барлығы шетелдіктердің сөздерінде префикс етістіктерді еркін қолдануды қиындатады.

Сөйлеу тәжірибесінде етістіктерді қолдану дағдыларын дамыту үшін етістік префикстерді берудің нақты жүйесі және осы тақырыпқа қатысты жаттығулардың көптігі қажет. Бірақ анимацияны пайдалану осы процесті жеңілдетеді, өйткені қозғалыстағы затты “көзбен” көруге, бағыттың ықтимал түрлерін өз бетінше жасауға, әртүрлі жағдайлық нұсқаларды ұтуға және нәтиже ретінде суреттеуге, осы суретті есте сақтауға және одан әрі сан мәрте пайдалануға мүмкіндік береді.

Бейнеқатар бастапқы деңгейде грамматикалық материалды берудің үш негізгі кезеңдерінде құрылған: 1) зат есімді таныстыру және қолдану; 2) сын есімді таныстыру және қолдану; 3) етістікті таныстыру және қолдану. Бұл ретте грамматикалық құрылымдарды түсіну эволюциясының алгоритмдік принципі қолданылады, ойлау логикасын құру кезең кезеңмен жүреді – қарапайымнан күрделіге.

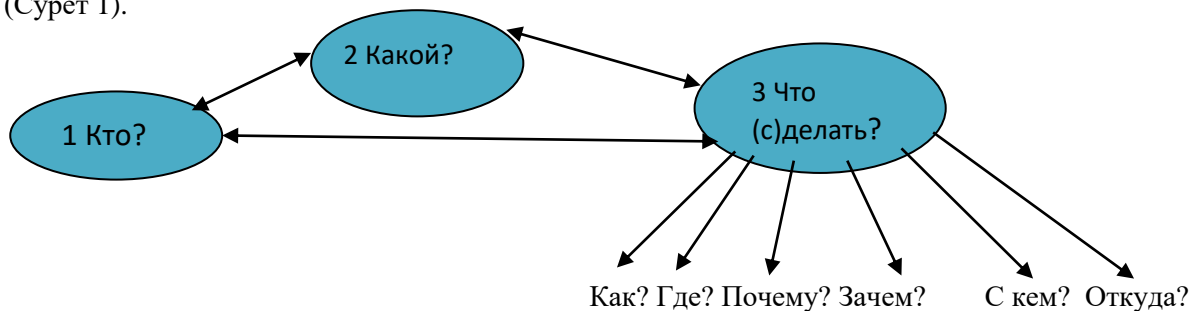
Бірінші кезеңде “объект” – зат есім, сұрақтар - кім? не?

Екінші кезеңде объектіні кеңейту - объектінің белгісін анықтау - қайсысы?

Және соңғы кезең – заттың әрекеті – қозғалыстағы зат. Және жалқы есімдер бірінші кезеңде беріледі, ал сын есімінің белгісі бар тәуелдіктер екінші кезеңде қарастырылады. Мысалы:

→ Это дом. → Это мой дом. → Это мой красивый дом. → Там мой красивый дом.
→ Там стоит мой красивый дом.

Үшінші кезеңде студенттер әртүрлі іс формаларымен, етістікті басқару түрлерімен танысады (Сурет 1).

Оқытушы етістіктермен танысуды іс формаларының іске асуына қарай құрастырады. Мысалы:

V3 – звонить – позвонить

V4 – видеть - увидеть

говорить – сказать

учить - выучить

дарить – подарить и др.

покупать – купить и др.

V5 – встречаться – встретиться

V6 – работать - поработать

общаться – пообщаться

отдыхать - отдохнуть

знакомиться – познакомиться

гулять – погулять и др.

Күрделі анимация мен компьютерлік графиканы пайдалану көрнекі құралдардың көмегімен тілді қабылдау процесін айтарлықтай жеңілдетуге көмектеседі. Студент суретте нысанды көреді, ол қалай түрі өзгереді, жансыз заттан жансыз заттан жансыз зат ретінде қалыптасады.

Сонымен қатар студент объектіні қайта құру процесіне, оның белгілерін анықтауға, жансыз заттарға тірі қасиеттерге ие болуға қатысады. Анимацияның әртүрлі нұсқаларын пайдалана отырып, студент өз бейнелерін жасай алады. Бұл оқыту үдерісіне коммуникацияның шынайылығы мен қасиеттерін қайта ойлаудың креативті мүмкіндіктерін енгізеді.

Содан кейін келесі кезең – пән белгісі. Анимация мүмкіндігі заттың белгілерін диаметрльды қарама-қарсы етіп көзбен өзгертуге мүмкіндік береді. Және осы үрдіспен бірге өзгеріс заттың белгісі басқа саналық деңгейде есте қалады. Процесс жаңа жағынан пәнді көруге көмектесетін қосымша белгілерді қалпына келтіруге мүмкіндік береді. Пәнді әртүрлі белгілермен бере отырып, студент автоматты түрде олардың “сөздік” формасын еске түсіреді, өйткені өзіне “әдемі затты салу”, немесе “үлкен пішіндер жасау” және т.б. міндетті қойды.

Үшінші кезең, ең күрделі, бұл заттың қозғалысы. Орыс тілінде қозғалыс бағыттарын анықтау жағдайға байланысты өзгеріп отыратын мәнмәтіндік маңызы бар әртүрлі префикстерді пайдалану қажеттілігімен күрделенеді. Сондай-ақ шетелдіктің белгілі бір қиындығы қозғалыстың орындалу уақыты, кеңістіктегі уақыт аралығы, қозғалыстың орындалу сипаты және осы әрекетті орындайтын адамның санаты болады. Осының бәрін шетелдік студентке қосымша иллюстрациялық

құралдарынсыз түсіндіру мүмкін емес. Бұл жағдайда күрделі анимация ең нәтижелі әдістердің бірі болып табылады, өйткені іс-әрекетті уақыт пен кеңістіктің өзіне тән бөлігінде суреттеуге қосымша мүмкіндіктер береді.

Суретте префикс етістіктерін пайдалана отырып, әртүрлі бағыттардағы қарапайым бағыт көрсетілген. Роликтің ыңғайлылығы – белгілі бір әрекет бағытын көрсете отырып, оқытушы жекелеген префикстердің мәнін түсіндіру процесіне түсініктеме бере алады, содан кейін бағытты өзгертеді және соның салдарынан етістікті де өзгертеді. Студент барлық процесті іс-әрекетте көреді, одан әрі ол қозғалыс етістіктерін қолдана отырып, әртүрлі бағыттарды жасай алады. Мұнда біз өткен шақ етістіктерін пайдаландық, бірақ анимация болашақта болжанатын әрекеттерді жасауға, сондай-ақ қазіргі уақытта синхронды орындау процесін қалпына келтіруге мүмкіндік береді (Сурет 2).

Біз үлгі ретінде “префикс етістіктерін құру” тақырыбына бейнеролик құрдық, бірақ оқытушы өз қалауы бойынша түрлі тақырыптарды, заттар мен диалогтарды таңдай және жасай алады. Компьютерлік графиканың мүмкіндіктерін пайдалана отырып, оқытушы тез нәтижеге қол жеткізеді – заттың қасиеттерін, белгілері мен әрекетін анықтау, сөйлемнің құрылымын біле отырып, қажетті формулаларды қолдана отырып, фразаларды өз бетінше құру.

Мысалы, 1 + V3=A3 + O3	Он позвонил своему другу.
1 + V4=A4 + O4	Моя мама купила красивое платье.
1 + V5=A5 + O5	Мы познакомились с умным человеком.
1 + V6=A6 + O6	Моя подруга работает в иностранной компании и др.

Етістікпен жұмыс істеуді бастағанға дейін оқытушы студенттерді зат есіммен таныстырады: сан есім категориясы, род және септік, жанды және жансыз зат есімдерімен, жалқы және жалпы есімдерімен.

Содан кейін сын есіммен: сан есім категориясы, род және септік жалғауы. Сын есімдердің синонимдері мен антонимдері. Заттың белгісін анықтау, сұрақ және бекіту құрылымдарын құру.

Ал келесі кезең – етістік. Біз етістіктердің префикс формаларын құруға толығырақ тоқталамыз.

Қозғалыс етістіктері 2 топқа бөлінеді. Бірінші топтың етістіктері бір сәтте немесе белгілі бір бағытта жүретін қозғалысты білдіреді. Бұл бір бағытты қозғалыстың етістіктері. Екінші топтың етістіктері бірнеше рет немесе түрлі бағытта өтетін қозғалысты білдіреді. Бұл әртүрлі қозғалыс бағытындағы етістіктері.

1-тобы: идти, ехать, бежать, лететь, плыть.

2-тобы: ходить, ездить, бегать, летать, плавать.

Анимацияның көмегімен шетелдік студенттерге бір бағыттағы және әр бағыттағы қозғалыстардың айырмашылықтарын оңай көрсетуге және түсіндіруге болады.

Етістіктің префикс формаларын құру кезінде шетелдік студентке негізгі қиындық етістік префикс молынан тұрады, олардың әрқайсысы өз мәні бар. Және шетелдіктер қозғалыс бағытын анықтау кезінде қандай да бір префикстер мен сылтаулар қолданудан жиі шатасады [5, 26]. Анимация және компьютерлік графика бұл қозғалыстарды белгілі бір жағдайда кеңістікте көрсетуге мүмкіндік береді. Кейіннен студент өзіне қажетті қозғалыс бағыттарын жасай алады, сұрақ қоя алады және әртүрлі етістіктер мен сылтауларды қолдана алады.

Анимацияның көмегімен шетелдік студенттерге бір бағыттағы және әр бағыттағы қозғалыстардың айырмашылықтарын оңай көрсетуге және түсіндіруге болады.

Талқылау. Етістіктің префикс формаларын құру кезінде шетелдік студентке әрқайсысының өз мәні бар болып есептелетін етістік префикстің көптігі негізгі қиындық туғызады. Сонымен қатар шетелдіктер қозғалыс бағытын анықтау кезінде қандай да бір префикстер мен көмекші сөздерді қолдануда жиі шатасады. Анимация және компьютерлік графика бұл қозғалыстарды белгілі бір жағдайда кеңістікте көрсетуге мүмкіндік береді [6, 186]. Кейіннен студент өзіне қажетті қозғалыс бағыттарын жасай алады, сұрақ қоя алады және әртүрлі етістіктер мен көмекші сөздерді қолдана алады.

Біз жасаған бейнероликте объект әрекет жасайды және қозғалыс бағытын өзгертеді. Анимация болып жатқан оқиғаны “шындыққа” жетуге мүмкіндік береді, студент кейіпкермен бірге процеске қатысады. Кейіннен, әрбір префикс мәнін өңдеу, әрекет бағыты мәселелерін пайдалану кезінде (мысалы, қайда? қайдан?), бұл бейнені әртүрлі диалогтармен толықтыруға болады. Басқа кейіпкерлерді қосуға болады. Бұл үзіндіде біз тек ходить – идти етістіктерін ғана пайдаланамыз, содан кейін және басқа етістіктерді қолданып бейнеролик жасауға болады. Мысалы, бегать – бежать, ехать – ездить, лететь – летать, плыть – плавать.

Сонымен қатар, анимация және компьютерлік графика студентке “визуалды” кейбір көмекші сөздердің мәнін түсінуге көмектеседі, мысалы в, на, из-за, из-под, через және т.б. лексика-грамматикалық материал көлемін және оны ұсыну реттілігін таңдау кезінде оқытушы студенттерді осы ақпаратты қабылдауға дайындаудың әртүрлі деңгейін ескеруі тиіс.

Материалды іріктеу және оның тұсаукесерінің реттілігін анықтау кезінде оқытушы топтың дайындық деңгейін ескере отырып, қозғалыс етістіктері бар бір префиксті оқып-үйренуді (опустить или перенести) немесе оқытудың кейінгі кезеңіне ауыстыра алады; басқа жағдайларда – оларға қарым-қатынастың белгілі бір саласы үшін белсенді және мәтіндерді түсіну үшін қажет деп ерекше назар аудара алады.

Анимация және компьютерлік графика-белгілі бір таңбасыз немесе жанама қозғалыс етістігінің мәнін ұсыну құралы болып табылады, нақты әрекетті жасау үшін қажетті визуалды бағдарларды қамтиды.

Олар қозғалыс етістіктерін қолданудағы қателердің алдын алуға, белгілі бір грамматикалық құбылысты тез меңгеруге ықпал етеді және бұл процесті оқушылардың өздері басқаратын және бақыланатын етеді.

Сондай-ақ, күрделі анимация мен компьютерлік технологияларды пайдалану жақын болашақта іске асыру тұрғысынан қолжетімді етеді:

1. Ақпарат бойынша “еркін” навигация және әлемдік интернет желісіне шығу.
2. Бейнеде мәтін үзінділерін, көрнекі материалда диалогтік конструкцияларды пайдалану мүмкіндігі, грамматиканың түрлі деңгейлері мен салаларын қамтитын түрлі бейне және аудио жұмыстарды жасау.
3. Түрлі қосымшалармен (мәтіндік, графикалық және дыбыстық редакторлармен, картографиялық ақпаратпен) жұмыс істеу мүмкіндігі.
4. Компьютерлік технологияларды дамытудың арқасында ақпаратты қабылдау үшін барынша көп еңбекті қажет ететін қарапайым формада беру мүмкіндігі.
5. Экранындағы суретті немесе оның ең қызықты фрагменттерін үлкейту (нақтылау) мүмкіндігі, кейде суреттің сапасын сақтай отырып, жиырма рет үлкейгенде (“лупа” режимі).
6. Суретті салыстыру және оны ғылыми-зерттеу немесе танымдық мақсаттармен әртүрлі бағдарламалық құралдармен өңдеу мүмкіндігі.
7. Статикалық немесе динамикалық көрнекі қатарға сәйкес келетін үздіксіз музыкалық немесе кез келген басқа аудио сүйемелдеуді жүзеге асыру мүмкіндігі.

8. Фильмдерден, бейнежазбалардан және т.б. бейнефрагменттерді пайдалану мүмкіндігі, “стоп-кадр” функциясы, кадр бойынша бейнежазбаны “парақтау”.

9. Білім беру бағдарламаларына бейнелерді өңдеу әдістемелерін, тілдік формаларды тереңдетіп оқыту үшін күрделі анимацияны енгізу мүмкіндігі.

10. Өнімде ұсынылатын ақпараттан өз “галереяларын” (таңдауларды) құру мүмкіндігі.

11. Өнімнің барлық мазмұнын автоматты түрде қарау (“слайд-шоу”) немесе өнім бойынша анимацияланған және дыбысталған “жолсілтегіш-гид” (“пайдаланушының сөйлейтін және көрсететін нұсқаулығы”) жасау мүмкіндігі; өнімнің құрамына ақпараттық құрамдастары бар ойын құрауыштарын қосу) компьютер спецификасы ақпараттық технологиялардың әрқилы түрлерін іске асыратын орыс тілін шет тілі ретінде оқыту құралы ретінде.

Қорытынды. Осылайша, оқу процесін ұйымдастыруда мультимедиялық технологияларды қолданудың айқын артықшылықтары (ақпаратты жедел пайдалану, аудио және визуалды материалдарды біріктіру және т.б.) күмән тудырмайды. Мұндай технологияларды қолдану оқу ақпаратын айтарлықтай белсендіреді, оны қабылдау үшін көрнекі етеді және игеру үшін жеңіл болады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1 Антропова М.В., Манке Г.Г., Кузнецова Л.М., Бородкина Г.В. Дифференциация обучения: Педагогическая и физиолого-гигиеническая оценка. // Педагогика, 1992, №9-10.

2 Осмаловская И.М. Дифференциация процесса обучения в современной школе. – Москва-Воронеж, 2004.

3 Чупрасова В.И. Современные технологии в образовании. – Владивосток, 2000.

4 Теория обучения иностранным языкам: Лингводидактика и методика: учебн. пособие / Наталия Дмитриевна Гальскова, Надежда Ивановна Гез.- 6-е изд., стер. – М.: Академия, 200 с. – 2010.

5 Тексты лекций по курсу "Основы теории второго иностранного языка" для студентов IV курса переводческого факультета. Современные тенденции развития английского языка. – М.: ИПК МГЛУ "Рема", 2009. – 200 стр. табл.

6 Инновационные методы обучения, Или как Интересно преподавать: учебное пособие / , .- 4-е изд., доп. – Алматы, 2010. – 201 с.

References:

1 Antropova M.V., Manke G.G., Kuznesova L.M., Borodkina G.V. Diferensiasia obuchenia: Pedagogicheskaja i fiziologo-gigienicheskaja osenka. // Pedagogika, 1992, №9-10.

2 Osmalovskaja İ.M. Diferensiasia prosesa obuchenia v sovremennoj škole. – Moskva-Voronej, 2004.

3 Chuprasova V.İ. Sovremennye tehnologii v obrazovanii. – Vladivostok, 2000.

4 Teoria obuchenia inostrannym iazykam: Lingvodidaktika i metodika: uchebn. posobie / Natalia Dmitrievna Galskova, Nadejda Ivanovna Gez.- 6-e izd., ster. – M.: Akademia, 200 s. – 2010.

5 Teksty leksi po kursu "Osnovy teorii vtorogo inostrannogo iazyka" dlä studentov IV kursa perevodcheskogo fakülteta. Sovremennye tendensii razvitia angliskogo iazyka. – M.: İPK MGLU "Rema", 2009. – 200 str. tabl.

6 İnnovasionnyye metody obuchenia, İli kak İnteresno преподаvät: uchebnoe posobie / , .- 4-e izd., dop. – Almaty, 2010. – 201 s.